

เอกสารวิชาการ

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

Factors affecting the practicality of livestock volunteer in Suphanburi province

โดย

นาย วีระ ร่มโพธิ์ภักดิ์

นายสมชาย เลี้ยงใจ

นายสุโชค ช่อมวรรณ

นายชัชวาล ประเสริฐ

เลขทะเบียนผลงานวิชาการ

52 (2) – 0516 (1) – 081

สถานที่ดำเนินการ

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุพรรณบุรี

ระยะเวลาดำเนินการ

สิงหาคม 2551 – ตุลาคม 2551

การเผยแพร่

ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์ในจังหวัดสุพรรณบุรี¹
วิระ รัมโพธิ์ภักดิ์² สมชาย เลี้ยงใจ³ สุโชค ช่อสุวรรณ⁴ ชัชวาล ประเสริฐ⁵

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานด้านบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ความรู้ด้านปศุสัตว์ ความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ และการปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์ในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ อาสาปศุสัตว์ที่เข้าอบรมทบทวนในปี 2551 จำนวน 78 ราย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และ ค่าไค – สแควร์

ผลการศึกษา พบว่า อาสาปศุสัตว์ส่วนใหญ่ร้อยละ 85.9 เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 41.21 ± 11.45 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีสถานภาพสมรส อาชีพหลักทำนา พื้นที่ถือครองเฉลี่ย 17.69 ± 18.86 ไร่ รายได้เฉลี่ย $5,639.10 \pm 3,473.99$ บาทต่อเดือน มีประสบการณ์เป็นอาสาปศุสัตว์เฉลี่ย 4.53 ± 5.28 ปี มีความรู้ด้านการปศุสัตว์อยู่ในระดับปานกลาง ความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ของอาสาปศุสัตว์อยู่ในระดับมาก และการปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์อยู่ในระดับปานกลาง

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า อาสาปศุสัตว์ที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 อาสาปศุสัตว์ที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน จะมีการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 และอาสาปศุสัตว์ที่มีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ของอาสาปศุสัตว์แตกต่างกัน จะมีการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

คำสำคัญ : อาสาปศุสัตว์ การปฏิบัติงาน

---

1. ทะเบียนผลงานทางวิชาการเลขที่ 52 (2) – 0516 (1) - 081
2. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุพรรณบุรี
3. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยนาท
4. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครปฐม
5. ศูนย์วิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีมหาสารคาม

Factors affecting the practicality of livestock volunteer in Suphanburi province¹

Weera Romphophak²; Somchai Leangjai³; Suchock Chaumvan⁴; Chatchawan Prasert⁵

Abstract

The purposes of this study were personal, economical, social status, livestock knowledge, opinion on duty and practice of livestock volunteer in Suphanburi Province. The population is 75 livestock volunteers who attended the 2551 brush up seminar. The investigation was collected by interview. The data were analyzed by using statistic measurement; percentage, arithmetic mean, and Chi-square.

This study found that 85.9 percentage of livestock volunteers are males and 41.21 ± 11.45 years of age, 46.2% of them are educated from secondary school, 75.6% of them are rice cultivators with 17.67 ± 18.86 rai paddy field, average income of $5,639.10 \pm 3,473.99$ baht / month, 4.53 ± 5.28 years of livestock volunteer experience, 55.1% of them have got medium level livestock knowledge. It is found that 70.5% of them have got the high level of opinion on livestock work. 66.7 of them can practice their work in medium level.

The hypothesis was proved that different sex livestock volunteers will practice the work differently with .05 statistically significant. Livestock volunteers with different experiences will practice the work differently with .01 statistically significant. And livestock volunteers with different opinions will practice the work differently with .01 statistically significant.

Key word : Livestock volunteer, Practicality

---

1. Scientific Paper No. 52 (2) 0516 (1) – 081
2. Suphanburi Provincial Livestock Office.
3. Chainat Provincial Livestock Office.
4. Nakhon-Pathom Provincial Livestock Office.
5. Mahasarakham Research and Technology Transfer Center, Mahasarakham Province.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
สารบัญตาราง	ง
บทนำ	
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	1
สมมติฐานการศึกษา	1
ขอบเขตการศึกษา	2
กรอบแนวคิดของการศึกษา	2
การตรวจเอกสารและผลงานที่เกี่ยวข้อง	3
ระเบียบวิธีวิจัย	3
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	3
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย	3
การเก็บรวบรวมข้อมูล	5
การวิเคราะห์ข้อมูล	5
ผลการศึกษาวิจัย	5
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานสถานภาพส่วนบุคคลของอาสาปศุสัตว์	5
ตอนที่ 2 ความรู้ด้านปศุสัตว์ของอาสาปศุสัตว์	8
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของอาสาปศุสัตว์ต่อบทบาทหน้าที่อาสาปศุสัตว์	10
ตอนที่ 4 การปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์ในพื้นที่	11
ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน	13
บทวิจารณ์	17
สรุปผลการศึกษาวิจัย	18
ข้อเสนอแนะ	19
กิตติกรรมประกาศ	20
บรรณานุกรม	20

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 1	สถานภาพพื้นฐานของอาสาปศุสัตว์จังหวัดสุพรรณบุรี	6
ตารางที่ 2	ระดับความรู้ทางด้านปศุสัตว์ของอาสาปศุสัตว์	8
ตารางที่ 3	ความรู้ด้านปศุสัตว์ของอาสาปศุสัตว์	9
ตารางที่ 4	ความคิดเห็นของอาสาปศุสัตว์ต่อบทบาทหน้าที่อาสาปศุสัตว์	10
ตารางที่ 5	ความคิดเห็นของอาสาปศุสัตว์ต่อบทบาทหน้าที่อาสาปศุสัตว์ ในแต่ละประเด็น	10
ตารางที่ 6	การปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์ในพื้นที่	11
ตารางที่ 7	การปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์ในพื้นที่ในแต่ละภารกิจ	12
ตารางที่ 8	ข้อมูลพื้นฐานของอาสาปศุสัตว์สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของ อาสาปศุสัตว์	14
ตารางที่ 9	ความรู้ ด้านปศุสัตว์ของอาสาปศุสัตว์สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของ อาสาปศุสัตว์	16
ตารางที่ 10	ความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่อาสาปศุสัตว์สัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน ของอาสาปศุสัตว์	16

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

กรมปศุสัตว์ ได้มีนโยบายในการสร้างและอบรมเกษตรกรอาสาปศุสัตว์อย่างต่อเนื่อง โดยมีการเรียกชื่ออาสาสมัครแตกต่างกันตามภารกิจ อาทิ อาสาพัฒนาปศุสัตว์ประจำหมู่บ้าน (อพปม.) อาสาพัฒนาปศุสัตว์ประจำตำบล (อพปต.) อาสาผสมเทียม อาสาป้องกันโรคสัตว์ เป็นต้น ปัจจุบัน ได้มีการกำหนดให้เรียกชื่ออาสาจากการสร้างหรือผ่านการอบรมจากหน่วยงานในสังกัดกรมปศุสัตว์ว่า อาสาปศุสัตว์ (อสป.) และให้ความสำคัญกำหนดงานวันอาสาปศุสัตว์ ในวันที่ 5 พฤษภาคม ของทุกปี ซึ่งเป็นวันสถาปนากกรมปศุสัตว์ โดยปี 2549 เป็นปีแรกของการจัดงาน เพื่อประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชน ได้ทราบถึงภารกิจ บทบาทหน้าที่ และความสำคัญของอาสาปศุสัตว์ ยกย่องเชิดชูเกียรติอาสาปศุสัตว์ที่มีประวัติและผลงานดีเด่น ตลอดจนเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่อาสาปศุสัตว์

จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ดำเนินการสร้างและอบรมเกษตรกรอาสาปศุสัตว์ทุกปี เพื่อมุ่งเน้นให้เกษตรกรอาสาได้มีส่วนร่วมช่วยเหลือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ และในปีงบประมาณ 2551 องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี ได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุพรรณบุรี อบรมเกษตรกรอาสา หรือสร้างเครือข่ายอาสาปศุสัตว์เพิ่มเติมให้ครบทุกหมู่บ้าน จำนวน 1,183 ราย ทำให้มีอาสาปศุสัตว์ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน จึงมีแนวคิดที่จะให้อาสาปศุสัตว์ได้มีการรวมตัวกันจัดตั้งเป็นกลุ่มหรือชมรม ในระดับ ตำบล อำเภอ และจังหวัด เพื่อจะได้ดำเนินงานพัฒนาอาสาปศุสัตว์ให้เกิดความยั่งยืน เป็นระบบ และเกิดประสิทธิภาพ จึงเห็นควรได้มีการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์ในจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อให้เกิดแนวทางในการพัฒนา การแก้ไข หรือการเพิ่มประสิทธิภาพอาสาปศุสัตว์ ได้อย่างตรงเป้าหมาย เป็นประโยชน์ต่ออาสาปศุสัตว์ เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ และประชาชนในพื้นที่

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาข้อมูลสถานภาพพื้นฐานของอาสาปศุสัตว์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ความรู้ด้านปศุสัตว์ ความคิดเห็นของอาสาปศุสัตว์ต่อบทบาทหน้าที่ และการปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

3. สมมติฐานการศึกษา

สมมติฐานที่ 1 อาสาปศุสัตว์ในจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีสภาพพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ พื้นที่ถือครอง รายได้ และประสบการณ์การเป็นอาสาปศุสัตว์แตกต่างกัน การปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์จะแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 อาสาปศุสัตว์ในจังหวัดสุพรรณบุรี มีความรู้ด้านปศุสัตว์แตกต่างกัน การปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์จะแตกต่างกัน

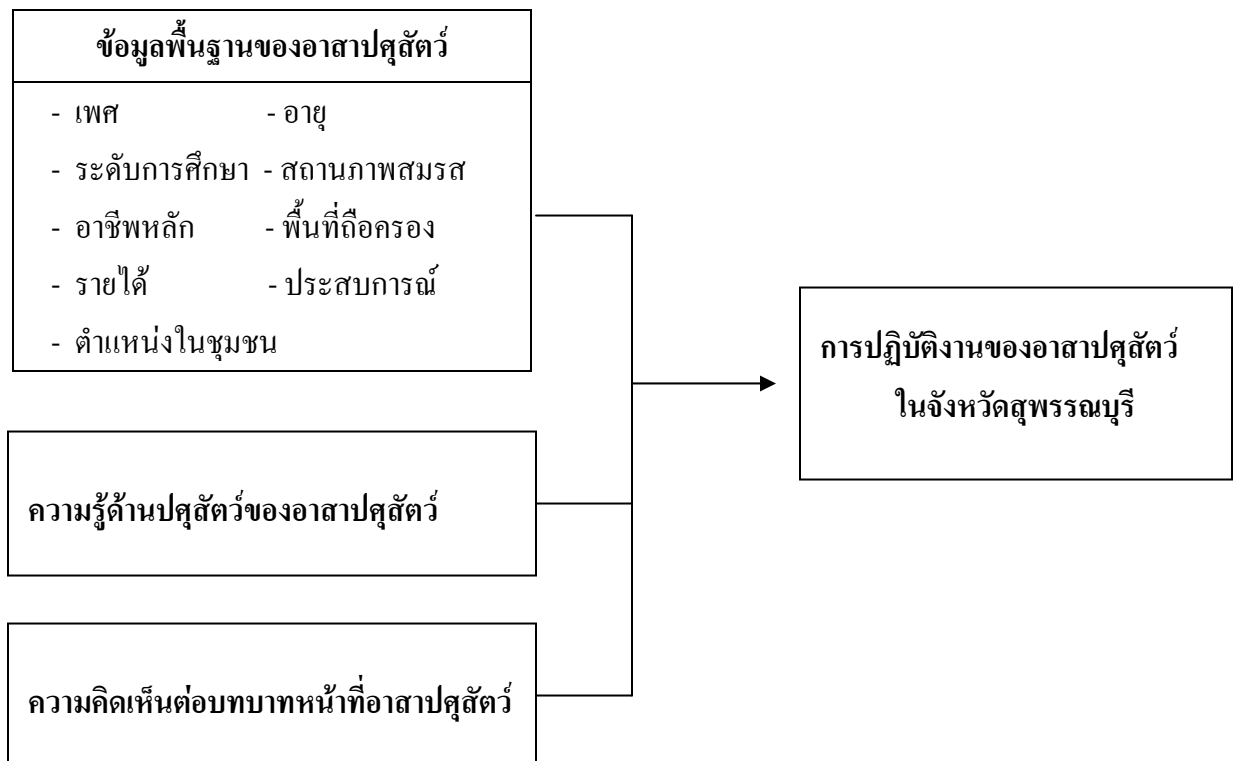
สมมติฐานที่ 3 อาสาปศุสัตว์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ของอาสาปศุสัตว์แตกต่างกัน การปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์จะแตกต่างกัน

4. ขอบเขตการศึกษา

เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยของ สถานภาพพื้นฐานอาสาปศุสัตว์ ความรู้ด้านปศุสัตว์ ความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ของอาสาปศุสัตว์ และการปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์ จากอาสาปศุสัตว์ที่เข้ารับการอบรมทบทวนในปี 2551 จำนวน 78 ราย

5. กรอบแนวคิดของการศึกษา

จังหวัดสุพรรณบุรี ได้สร้างอาสาปศุสัตว์ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน จึงกำหนดแนวทางการพัฒนาอาสาปศุสัตว์ให้มีการดำเนินการกิจกรรมในรูปกลุ่มหรือชมรมในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด เพื่อให้เกิดเสถียรภาพ และประสิทธิภาพของอาสาปศุสัตว์ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของอาสาปศุสัตว์เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จำเป็นต้องทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาสาปศุสัตว์ อาทิ ข้อมูลพื้นฐานของอาสาปศุสัตว์ ความรู้ด้านปศุสัตว์ ความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ และการปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์ รวมทั้งปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กัน เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุง แก้ไข หรือวางแผนดำเนินการเพิ่มศักยภาพ และสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์ ต่อไป

6. การตรวจเอกสารและผลงานที่เกี่ยวข้อง

สืบเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2539-2544) กรมปศุสัตว์ได้กำหนดนโยบายการสร้างเกษตรกรผู้นำอาสาพัฒนาปศุสัตว์ประจำตำบล(อพปต.) และอาสาพัฒนาปศุสัตว์ประจำหมู่บ้าน (อพปม.) ให้ครบทุกตำบลและหมู่บ้าน แต่เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศ จึงได้ปรับแผนการสร้างและการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ และตามแผนปฏิบัติการด้านปศุสัตว์ภายใต้แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) กรมปศุสัตว์เห็นความสำคัญของการดำเนินการสร้าง อพปต. และ อพปม. ให้ครบทุกตำบลและทุกหมู่บ้านภายในปี 2549 เพื่อให้เกษตรกรผู้นำอาสาได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเองและท้องถิ่นของตน โดยยึดหลัก “มีความต้องการร่วม มีความสนใจร่วม และได้รับผลตอบแทนร่วม” (กรมปศุสัตว์,2546) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีนโยบายให้แต่ละหน่วยงานจัดทำเครือข่ายภาคประชาชนในระดับตำบล/หมู่บ้าน ให้เข้มแข็ง (ในลักษณะเดียวกับอาสาสมัครสุขหมู่บ้าน : อสม.) โดยจัดระบบบริหารจัดการอาสาสมัครทั้งหมดอาสาและอาสาสมัครในระบบต่าง ๆ มาทำงานร่วมกันแบบบูรณาการกับเจ้าหน้าที่รัฐ และให้มีหลักสูตรในลักษณะแผนประจำปีว่าช่วงไหนทำอะไร เพื่อพัฒนาและให้ความรู้อาสาสมัครโดยมุ่งเข้าระบบทั้งปริมาณและคุณภาพ (กรมปศุสัตว์,2551)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของบุคคลมี 4 อย่าง คือ (ประภาเพ็ญ,2526)

1. ปัจจัยทางสถานการณ์ (Situation Factors) ซึ่งประกอบด้วยสภาพแวดล้อมในการทำงาน การบริหารงาน และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน
2. ปัจจัยด้านการรับรู้บทบาท (Role Perception) ซึ่งเป็นแนวคิดที่บุคคลให้ความหมายงานของเขาประเภทของกำลังความพยายามที่เขาเชื่อว่ามีสำคัญต่อผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ
3. ปัจจัยความสามารถและทักษะ (Ability and Skills) โดยที่ความสามารถเป็นคุณลักษณะส่วนบุคคล และทักษะเป็นระดับความเชี่ยวชาญในงานเฉพาะอย่าง
4. ปัจจัยกระบวนการจูงใจ (The Motivation Process) เป็นตัวกำหนดการปฏิบัติงานของบุคคล

7. ระเบียบวิธีวิจัย

7.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ เป็นอาสาปศุสัตว์จังหวัดสุพรรณบุรี ที่เข้ารับการอบรมถ่ายทอดความรู้ ในเดือนสิงหาคม 2551 จำนวนทั้งสิ้น 78 ราย

7.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย โดยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview schedule) ที่สร้างขึ้นโดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยและผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษารอบคลุมเนื้อหา รวมทั้งได้นำเอาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องมาปรับปรุงแก้ไขอย่างครบถ้วน เนื้อหาของแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของอาสาสมัคร เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพหลัก พื้นที่ถือครอง รายได้ ประสบการณ์และตำแหน่ง ในชุมชน ลักษณะสัมภพณ์เป็นแบบให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 ความรู้ด้านปศุสัตว์ เป็นคำถามแบบให้เลือกตอบ ก. ข. ค. และ ง. จำนวน 20 ข้อ โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนนคือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน เพื่อรวบรวมข้อมูลและ แจกแจงความถี่แล้วจะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างพิจารณาระดับความรู้เป็น 3 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์ในการ พิจารณา ดังนี้

ระดับความรู้ต่ำหรือน้อย คือ ผู้ได้คะแนนตั้งแต่ 0.00 - 10.0 คะแนน

ระดับความรู้ปานกลาง คือ ผู้ได้คะแนนตั้งแต่ 11.0 - 15.0 คะแนน

ระดับความรู้สูงหรือมาก คือ ผู้ได้คะแนนตั้งแต่ 16.0 - 20.0 คะแนน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัคร เป็นคำถามเกี่ยวกับการสอบถามระดับ ความคิดเห็นของอาสาสมัครต่อบทบาทหน้าที่อาสาสมัคร จำนวน 10 ข้อ ซึ่งแบ่งระดับความคิดเห็น เป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดเป็นคะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 คะแนน ตามลำดับ เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้วใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง พิจารณา ระดับความคิดเห็นเป็น 3 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{50 - 10}{3} = 13.33$$

มีระดับความคิดเห็นน้อย = คะแนน 10.00 - 23.33

มีระดับความคิดเห็นปานกลาง = คะแนน 23.34 - 36.67

มีระดับความคิดเห็นมาก = คะแนน 36.68 - 50.00

ตอนที่ 4 การปฏิบัติของอาสาสมัครในพื้นที่ เป็นคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร จำนวน 14 ข้อ ซึ่งแบ่งระดับการปฏิบัติงานเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด ซึ่งกำหนดคะแนนเท่ากับ 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่ แล้วใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง พิจารณาระดับการปฏิบัติงาน เป็น 3 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{70 - 14}{3} = 18.66$$

มีระดับการปฏิบัติงานน้อย = คะแนน 14.00 - 32.66

มีระดับการปฏิบัติงานปานกลาง	=	คะแนน	32.67 - 51.33
มีระดับการปฏิบัติงานมาก	=	คะแนน	51.34 - 70.00

7.3 การทดสอบเครื่องมือ ได้นำเครื่องมือไปทดสอบด้วยการ Tryout ในกลุ่มอาสาสมัครที่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย เพื่อทดสอบความง่าย และความเหมาะสมของคำถามและคำตอบ ความตรงของเนื้อหาความเที่ยงและความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์อีกครั้งก่อนใช้

7.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการในช่วงเดือนสิงหาคม 2551 โดยการสัมภาษณ์แบบรายบุคคล ด้วยคณะผู้ช่วยวิจัยที่เป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ ซึ่งผ่านการรับฟังคำชี้แจงและฝึกหัดในการสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้

7.5 การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาแจกแจงประเภทข้อมูลตามหมวดหมู่ ทั้งที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ จากนั้นประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows มีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 1) สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลสภาพพื้นฐานของอาสาสมัคร ความรู้ทางด้านปศุสัตว์ ความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ และการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร
- 2) สถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ได้แก่ ค่าไค-สแควร์ (chi-square) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการศึกษาวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน สถานภาพส่วนบุคคล ของอาสาสมัคร

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของอาสาสมัครในจังหวัดสุพรรณบุรี แสดงดังตารางที่ 1 ดังนี้
เพศ พบว่า อาสาสมัครส่วนใหญ่ ร้อยละ 85.9 เป็นเพศชาย ส่วนน้อย ร้อยละ 14.1 เป็นเพศหญิง
อายุ พบว่า อาสาสมัคร ร้อยละ 41.0 มีอายุระหว่าง 35 – 50 ปี รองลงมา ร้อยละ 33.3 มีอายุน้อยกว่า 35 ปี และร้อยละ 25.6 มีอายุมากกว่า 50 ปี โดยเฉลี่ยมีอายุ 41.21 ± 11.45 ปี อายน้อยสุด 18 ปี อายุมากที่สุด 66 ปี

ระดับการศึกษา พบว่า อาสาสมัครส่วนใหญ่ ร้อยละ 46.2 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 44.9 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 6.4 จบการศึกษาระดับอนุปริญญา และร้อยละ 2.6 จบระดับปริญญาตรี

สถานภาพสมรสของอาสาสมัคร พบว่า อาสาสมัครส่วนใหญ่ ร้อยละ 75.6 มีสถานภาพสมรส รองลงมา ร้อยละ 20.5 มีสถานภาพโสด และร้อยละ 3.8 มีสถานภาพหย่า

อาชีพหลัก พบว่า อาสาสมัครส่วนใหญ่ ร้อยละ 52.6 มีอาชีพทำนา รองลงมา ร้อยละ 21.8 มีอาชีพเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 12.8 มีอาชีพทำสวน ทำไร่ ร้อยละ 10.3 มีอาชีพรับจ้าง และร้อยละ 2.6 มีอาชีพค้าขาย

พื้นที่ถือครอง พบว่า อาสาสมัครส่วนใหญ่ ร้อยละ 51.3 มีพื้นที่ถือครอง 1-10 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 26.9 มีพื้นที่ถือครอง 11-25 ไร่ และร้อยละ 21.8 มีพื้นที่ถือครองมากกว่า 25 ไร่ โดยมีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 17.69 ± 18.86 ไร่ มีพื้นที่ต่ำสุด 1 ไร่ มีพื้นที่สูงสุด 80 ไร่

รายได้ พบว่า อาสาสมัครส่วนใหญ่ ร้อยละ 44.9 มีรายได้ 4,000 – 6,000 บาทต่อเดือน รองลงมา ร้อยละ 34.6 มีรายได้น้อยกว่า 4,000 บาทต่อเดือน และ ร้อยละ 20.5 มีรายได้มากกว่า 6,000 บาทต่อเดือน โดยมีรายได้เฉลี่ย $5,639.10 \pm 3,473.99$ บาทต่อเดือน รายได้มากที่สุด 20,000 บาทต่อเดือน รายได้น้อยสุด 1,000 บาทต่อเดือน

ประสบการณ์เป็นอาสา พบว่า อาสาสมัครส่วนใหญ่ ร้อยละ 56.4 เป็นอาสาสมัครมาแล้วมากกว่า 1 ปี และ ร้อยละ 43.6 เป็นอาสาสมัคร 1 ปี โดยเป็นอาสาสมัครมาแล้วเฉลี่ย 4.53 ± 5.28 ปี เป็นอาสาสมัครน้อยสุด 1 ปี และเป็นอาสาสมัครมากที่สุด 25 ปี

ตำแหน่งสถานภาพอื่น พบว่า อาสาสมัครส่วนใหญ่ ร้อยละ 61.5 เป็นอาสาสมัครอย่างเดียว และร้อยละ 38.5 มีตำแหน่งสถานภาพอื่นในพื้นที่ อาทิ เป็นผู้ใหญ่บ้าน เป็นกรรมการหมู่บ้าน เป็น อสม. เป็นกำนัน เป็น อบต. เป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และ อปพร. (อาสาป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน)

ตารางที่ 1 สถานภาพพื้นฐานของอาสาสมัครจังหวัดสุพรรณบุรี

สถานภาพพื้นฐาน	n = 78	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	67	85.9
หญิง	11	14.1
2. อายุ		
น้อยกว่า 35 ปี	26	33.3
35 – 50 ปี	32	41.0
มากกว่า 50 ปี	20	25.6
อายุน้อยสุด 18 ปี อายุมากที่สุด 66 ปี อายุเฉลี่ย 42.21 ปี S.D. = 11.45		

ตารางที่ 1 สถานภาพพื้นฐานของอาสาสมัครตัวจังหวัดสุพรรณบุรี (ต่อ)

		n = 78	
สถานภาพพื้นฐาน		จำนวน	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา			
	ประถมศึกษา	35	44.9
	มัธยมศึกษา	36	46.2
	อนุปริญญา	5	6.4
	ปริญญาตรี	2	2.6
4. สถานภาพสมรส			
	โสด	16	20.5
	สมรส	59	75.6
	หย่า	3	3.8
5. อาชีพหลักของอาสาสมัครตัว			
	ทำนา	41	52.6
	ทำสวน , ทำไร่	10	12.8
	เลี้ยงสัตว์	17	21.8
	ค้าขาย	2	2.6
	รับจ้าง	8	10.3
6. พื้นที่ถือครอง			
	1 – 10 ไร่	40	51.3
	11 – 25 ไร่	21	26.9
	25 ไร่ ขึ้นไป	17	21.8
มากที่สุด 80 ไร่ น้อยสุด 1 ไร่ เฉลี่ย 17.69 ไร่ S.D. 18.86			
7. รายได้			
	น้อยกว่า 4,000 บาทต่อเดือน	27	34.6
	4,000 – 6,000 บาทต่อเดือน	35	44.9
	มากกว่า 6,000 บาทต่อเดือน	16	20.5
มากที่สุด 20,000 บาท น้อยสุด 1,000 บาท เฉลี่ย 5,639.10 บาท S.D. 3,473.99			

ตารางที่ 1 สถานภาพพื้นฐานของอาสาปศุสัตว์จังหวัดสุพรรณบุรี (ต่อ)

n = 78		
สถานภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
8. ประสบการณ์เป็นอาสา		
เท่ากับ 1 ปี	34	43.6
มากกว่า 1 ปี	44	56.4
มากที่สุด 25 ปี น้อยสุด 1 ปี เฉลี่ย 4.53 ปี S.D. 5.28		
9. ตำแหน่งสถานภาพอื่นในพื้นที่		
ไม่มีตำแหน่งอื่น	48	61.5
เป็น อบต.	3	3.8
เป็น ผู้ใหญ่บ้าน	12	15.4
เป็น กำนัน	2	4.6
เป็น อ.ส.ม.	4	5.1
เป็น กรรมการกองทุนหมู่บ้าน	2	2.6
เป็น กรรมการหมู่บ้าน	6	7.7
เป็น อปพร.	1	1.3

ตอนที่ 2 ความรู้ด้านปศุสัตว์ของอาสาปศุสัตว์

จากการทดสอบความรู้ของอาสาปศุสัตว์ซึ่งเป็นคำถามที่อาสาปศุสัตว์ควรรู้ จำนวน 20 ข้อ พบว่าอาสาปศุสัตว์ส่วนใหญ่ร้อยละ 55.1 มีความรู้ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 24.4 มีความรู้ในระดับสูง และ ร้อยละ 20.5 มีความรู้ในระดับน้อย ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับความรู้ทางด้านปศุสัตว์ของอาสาปศุสัตว์

n = 78		
ความรู้ด้านปศุสัตว์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับน้อย หรือ ต่ำ	16	20.5
ระดับปานกลาง	43	55.1
ระดับมาก หรือ สูง	19	24.4

เมื่อจำแนกความรู้ด้านปศุสัตว์ในแต่ละประเด็นคำถาม ความรู้ด้านปศุสัตว์ที่อาสาปศุสัตว์ได้ตอบจำนวน 20 ข้อ พบว่า อาสาปศุสัตว์มีความรู้มากที่สุด ร้อยละ 94.9 เป็นความรู้ สัตว์ที่ให้จำนวนลูกต่อครั้งสูงที่สุด และ มีความรู้น้อยสุด ร้อยละ 14.1 เป็นความรู้ การติดต่อสื่อสารแบบ 2 ทาง ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความรู้ด้านปศุสัตว์ของอาสาปศุสัตว์

คำถาม	n = 78			
	มีความรู้		ไม่มีความรู้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. โคนกระบือ ถือว่าเป็นสัตว์ประเภทใด	64	82.1	14	17.9
2. โรคระบาดที่ติดต่อในโคนกระบือ แพะ แกะ ได้แก่	53	67.9	25	32.1
3. ใช้หัวคนก เป็นโรคระบาดที่ติดต่อระหว่างสัตว์ชนิดใด	42	53.8	36	46.2
4. สัตว์ชนิดใดที่ให้จำนวนลูกต่อครั้งสูงที่สุด	74	94.9	4	5.1
5. โคนอุ้มท้องนานกี่วัน	69	88.5	9	11.5
6. แพะอุ้มท้องนานกี่วัน	58	74.4	20	25.6
7. อาหารหยาบคุณภาพดีที่ใช้เลี้ยงโคนกระบือ	45	57.7	33	42.3
8. โคนกระบือ กินอาหารประมาณกี่เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักตัว	40	51.3	38	48.7
9. โรคระบาดที่สำคัญในไก่พื้นเมือง ได้แก่	52	66.7	26	33.3
10. โรคระบาดที่สำคัญในสัตว์ปีกจำพวกเป็ด ได้แก่	58	74.4	20	25.6
11. เมื่อพบเห็นสัตว์ปีกป่วยตาย ท่านจะมีวิธีการดำเนินการอย่างไร	56	71.8	22	48.2
12. อาหารสัตว์ชนิดใดที่เป็นแหล่งให้โปรตีน	49	62.8	29	37.2
13. อาหารสัตว์ชนิดใดที่เป็นแหล่งให้พลังงาน	70	89.7	8	10.3
14. อาหารสัตว์ชนิดใดที่ให้พลังงานมากที่สุด	23	29.5	55	70.5
15. สัตว์ในระยะใดที่ต้องการอาหารประเภทโปรตีนสูงสุด	59	75.6	19	24.4
16. โรคระบาดสัตว์ชนิดใดที่ติดต่อถึงมนุษย์	51	65.4	47	34.6
17. การเลี้ยงสัตว์ให้ประสบความสำเร็จ ขึ้นอยู่กับปัจจัยในข้อใดมากที่สุด	32	41.0	46	59.0
18. วิธีการใดที่ช่วยป้องกันโรคระบาดจากสัตว์สู่คนได้ดีที่สุด	48	61.5	30	38.5
19. ข้อใดเป็นการติดต่อสื่อสารแบบ 2 ทาง	11	14.1	67	85.9
20. การเลี้ยงสัตว์แบบปศุสัตว์อินทรีย์ มีข้อปฏิบัติอย่างไร	64	82.1	14	17.9

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของอาสาปศุสัตว์ต่อบทบาทหน้าที่อาสาปศุสัตว์

จากการศึกษาความคิดเห็นของอาสาปศุสัตว์ต่อบทบาทหน้าที่อาสาปศุสัตว์ พบว่า อาสาปศุสัตว์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.5 มีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่อาสาปศุสัตว์ในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 28.2 มีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่อาสาปศุสัตว์ในระดับปานกลาง และ ร้อยละ 1.3 มีความคิดเห็นต่อบทบาทอาสาปศุสัตว์ในระดับน้อย ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นของอาสาปศุสัตว์ต่อบทบาทหน้าที่อาสาปศุสัตว์

ความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่อาสาปศุสัตว์	จำนวน	n = 78
		ร้อยละ
ระดับน้อย	1	1.3
ระดับปานกลาง	22	28.2
ระดับมาก	55	70.5

เมื่อจำแนกประเด็นบทบาทหน้าที่อาสาปศุสัตว์ ในแต่ละบทบาท จำนวน 10 ข้อ พบว่าอาสาปศุสัตว์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในบทบาทหน้าที่อาสาปศุสัตว์ในระดับมาก ยกเว้น บทบาทหน้าที่ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีเกี่ยวกับการปศุสัตว์ ที่อาสาปศุสัตว์ส่วนใหญ่ร้อยละ 44.9 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นของอาสาปศุสัตว์ต่อบทบาทหน้าที่อาสาปศุสัตว์ในแต่ละประเด็น

บทบาทหน้าที่	ระดับความคิดเห็น									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
1. เป็นเกษตรกรผู้นำหรือเกษตรกรตัวอย่างด้านการปศุสัตว์	22	28.2	27	34.6	25	32.1	4	5.1	0	0.0
2. ช่วยเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในพื้นที่	21	26.9	35	44.9	22	28.2	0	0.0	0	0.0
3. ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้กับหน่วยงาน หรือเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ในพื้นที่	17	21.8	32	41.0	21	26.9	7	9.0	1	1.3
4. เป็นเจ้าหน้าที่แจ้งข่าวสารด้านปศุสัตว์ในพื้นที่	16	20.5	36	46.2	18	23.1	8	10.3	0	0.0

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นของอาสาปศุสัตว์ต่อบทบาทหน้าที่อาสาปศุสัตว์ในแต่ละประเด็น (ต่อ)

n = 78

บทบาทหน้าที่	ระดับความคิดเห็น									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
5. ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีเกี่ยวกับการปศุสัตว์	15	19.2	19	24.4	35	44.9	7	9.0	2	2.6
6. เป็นผู้ประสานงานการป้องกันโรคระบาดสัตว์ในระดับหมู่บ้าน	16	20.5	40	51.3	18	23.1	4	5.1	0	0.0
7. เป็นผู้ช่วยเหลืองานด้านการป้องกันโรคระบาดสัตว์ในระดับหมู่บ้าน	23	19.5	30	38.5	21	26.9	4	5.1	0	0.0
8. เป็นผู้สำรวจข้อมูลปศุสัตว์ในพื้นที่เป็นประจำทุกเดือน	14	17.9	28	35.9	26	33.3	5	6.4	5	6.4
9. เป็นเจ้าหน้าที่รายงานสัตว์ป่วย หรือตายและภาวะโรคระบาดสัตว์ในพื้นที่	11	14.1	37	47.4	16	20.5	8	10.3	6	7.7
10. ทำหน้าที่ติดตามและคู่มือโครงการธนาคารโค-กระบือ เพื่อเกษตรกรตามพระราชดำริ	17	21.8	22	28.2	23	29.5	8	10.3	8	10.3

ตอนที่ 4 การปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์ในพื้นที่

จากการศึกษา พบว่า อาสาปศุสัตว์ส่วนใหญ่ร้อยละ 66.7 มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 24.4 มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก และร้อยละ 9.0 มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์ในพื้นที่

n = 78

การปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับน้อย	7	9.0
ระดับปานกลาง	52	66.7
ระดับสูง	19	24.4

เมื่อจำแนกการปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์ในแต่ละภารกิจ พบว่า อาสาปศุสัตว์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในการปฏิบัติงานในระดับมาก ยกเว้น ภารกิจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดให้ความรู้แก่ผู้อื่นในพื้นที่ และการได้รับการชมเชยในการปฏิบัติงานจากเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ โดยมีความคิดเห็นการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง และการได้รับรางวัลในการปฏิบัติงานจากเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ มีความคิดเห็นการปฏิบัติงานในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์ในพื้นที่ในแต่ละภารกิจ

n = 78

การปฏิบัติงานในพื้นที่	ระดับความคิดเห็น									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
1. มีส่วนร่วมในข้อคิดเห็นในการปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ในพื้นที่	9	11.5	2.9	37.2	33	42.3	7	9.0	0	0.0
2. เคยมีข้อซักถามในการปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์	9	11.5	27	34.6	30	38.5	12	15.4	0	0.0
3. มีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์	4	5.1	30	38.5	26	33.3	11	14.1	7	9.0
4. มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์	12	15.4	32	41.0	23	29.5	8	10.3	3	3.8
5. มีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงานร่วมกับผู้นำหรือชุมชนในพื้นที่	13	16.7	25	32.1	27	34.6	9	11.5	4	5.1
6. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการพัฒนางานในชุมชน	14	17.9	20	25.6	32	41.0	6	7.7	6	7.7
7. มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นในชุมชน	17	21.8	25	32.1	27	34.6	6	7.7	3	3.8
8. มีส่วนร่วมในการถ่ายทอดให้ความรู้แก่ผู้อื่นในพื้นที่	10	12.8	21	26.9	36	46.2	11	14.1	0	0.0
9. มีส่วนในการติดตามผลงานของทางราชการที่ดำเนินการในพื้นที่	11	14.1	25	32.1	27	34.6	9	11.5	6	7.7
10. เคยได้รับการชมเชยในการปฏิบัติงานจากเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์	3	3.8	11	14.1	38	48.7	14	17.9	12	15.4

ตารางที่ 7 การปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์ในพื้นที่ในแต่ละภารกิจ (ต่อ)

n = 78

การปฏิบัติงานในพื้นที่	ระดับความคิดเห็น									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
11.เคยได้รับรางวัลในการปฏิบัติงาน จากเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์	1	1.3	3	3.8	15	19.2	27	34.6	32	41.0
12.การติดต่อ การได้รับข้อมูลความรู้ และข่าวสาร จากเจ้าหน้าที่	15	19.2	25	32.1	30	38.5	6	7.7	2	2.6
13.การได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์ เวชภัณฑ์ วัคซีน ยาปฏิชีวนะ	10	12.8	25	32.1	29	37.2	11	14.1	3	3.8
14.การเข้ารับการฝึกอบรมความรู้ เกี่ยวกับด้านปศุสัตว์	9	11.5	36	46.2	21	26.9	9	11.5	3	3.8

ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 อาสาปศุสัตว์ที่มีสภาพพื้นฐานส่วนบุคคล อาทิ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และประสบการณ์ แตกต่างกัน การปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์จะแตกต่างกัน

จากการศึกษา พบว่า อาสาปศุสัตว์มีเพศแตกต่างกัน การปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากอาสาปศุสัตว์ที่เป็นเพศชายจะมีความคล่องตัว เข้มแข็ง สมบุกสมบัน และมีการปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ซึ่งส่วนใหญ่ที่เป็นเพศชายได้ดีกว่าอาสาปศุสัตว์ที่เป็นเพศหญิง รวมทั้งอาสาปศุสัตว์ที่เป็นเพศชายมีเวลาการปฏิบัติงานมากกว่าเพศหญิง ที่ต้องไปดูแลครอบครัว

อาสาปศุสัตว์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นอาสาปศุสัตว์แตกต่างกัน การปฏิบัติงานอาสาปศุสัตว์จะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญยิ่ง เนื่องจากอาสาปศุสัตว์มีประสบการณ์ทำงานมานาน จะเกิดการเรียนรู้งาน เกิดทักษะการทำงาน และมีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ในการทำงานร่วมกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ คาร์พ และ จีรพงษ์ (2549) ที่พบว่า อสม. ที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติงาน สาธารณสุขมูลฐานต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการศึกษาของ วรจิตร์ (2548) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ได้แก่ ประสบการณ์เดิมด้านสาธารณสุข ระยะเวลาการปฏิบัติงานในตำแหน่ง และทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่

อาสาปศุสัตว์ที่มีอายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และพื้นที่ถือครอง แตกต่างกัน การปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษา ของวรจิตร์ (2548) ที่พบว่า ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับ

การปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ได้แก่ การศึกษา อาชีพ จำนวน
แรงงานในครอบครัว ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ข้อมูลพื้นฐานของอาสาสมัครสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร

n = 78

ข้อมูลพื้นฐานของอาสาสมัคร	ระดับการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร								df	χ^2
	น้อย		ปานกลาง		มาก		รวม			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1. เพศ									2	.049*
ชาย	4	5.1	45	57.7	18	23.1	67	85.9		
หญิง	3	3.8	7	9.0	1	1.3	11	14.1		
รวม	7	8.9	52	66.7	19	24.4	78	100.0		
2. อายุ									4	1.33
น้อยกว่า 35 ปี	4	5.1	19	24.4	3	3.8	26	33.3		
35 – 50 ปี	3	3.8	21	26.9	8	10.3	32	41.0		
มากกว่า 50 ปี	0	0.0	12	15.4	8	10.3	20	25.6		
รวม	7	8.9	52	66.7	19	24.4	78	100.0		
3. การศึกษา									6	.667
ประถมศึกษา	3	3.8	22	28.2	10	12.8	35	44.9		
มัธยมศึกษา	4	5.1	23	29.5	9	11.5	36	46.2		
อนุปริญญา	0	0.0	5	6.4	0	0.0	5	6.4		
ปริญญา	0	0.0	2	2.6	0	0.0	2	2.6		
รวม	7	8.9	52	66.7	19	24.4	78	100.0		
4. อาชีพ									8	.480
ทำนา	5	6.4	25	32.1	11	14.1	41	52.6		
ทำสวน / ทำไร่	0	0.0	8	10.3	2	2.6	10	12.8		
เลี้ยงสัตว์	0	0.0	12	15.4	5	6.4	17	21.8		
ค้าขาย	0	0.0	2	2.6	0	0.0	2	2.6		
รับจ้าง	2	2.6	5	6.4	1	1.3	8	10.3		
รวม	7	8.9	52	66.7	19	24.4	78	100.0		

ตารางที่ 8 ข้อมูลพื้นฐานของอาสาปศุสัตว์สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์ (ต่อ)

n = 78

ข้อมูลพื้นฐานของอาสาปศุสัตว์	ระดับการปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์								df	χ^2
	น้อย		ปานกลาง		มาก		รวม			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
5. รายได้									4	.893
น้อยกว่า 4,000 บาท	2	2.6	17	21.8	8	10.3	27	34.6		
4,000 – 6,000 บาท	4	5.1	24	30.8	7	8.9	35	44.9		
มากกว่า 6,000 บาท	1	1.3	11	14.1	4	5.1	16	20.5		
รวม	7	8.9	52	66.7	19	24.4	78	100.0		
6. ประสบการณ์									2	.001**
เท่ากับ 1 ปี	6	7.7	26	33.3	2	2.6	34	43.6		
มากกว่า 1 ปี	1	1.3	26	33.3	17	21.8	44	56.4		
รวม	7	8.9	52	66.7	19	24.4	78	100.0		
7. พื้นที่									4	.156
1 – 10 ไร่	3	3.8	25	32.1	12	15.4	40	51.3		
11 – 25 ไร่	2	2.6	18	23.1	1	1.3	21	26.9		
25 ไร่ขึ้นไป	2	2.6	9	11.5	6	7.7	17	21.8		
รวม	7	8.9	52	66.7	19	24.4	78	100.0		

สมมติฐานที่ 2 อาสาปศุสัตว์ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีความรู้ด้านปศุสัตว์แตกต่างกัน การปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์จะแตกต่างกัน

จากการศึกษา พบว่า อาสาปศุสัตว์ที่มีความรู้ด้านปศุสัตว์แตกต่างกัน การปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์ไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 9 สอดคล้องกับการศึกษาของ วรจิตร (2548) พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ตารางที่ 9 ความรู้ด้านปศุสัตว์ของอาสาปศุสัตว์สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์

n = 78

ความรู้ของอาสาปศุสัตว์	ระดับการปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์								df	χ^2
	น้อย		ปานกลาง		มาก		รวม			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ระดับความรู้ที่น้อย	2	2.6	10	12.8	4	5.1	16	20.5	4	.379
ระดับความรู้ปานกลาง	5	6.4	30	38.5	8	10.3	43	55.1		
ระดับความรู้มาก	0	0.0	12	15.4	7	8.9	19	24.4		
รวม	7	8.9	52	66.7	19	24.4	78	100.0		

สมมติฐานที่ 3 อาสาปศุสัตว์ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่อาสาปศุสัตว์แตกต่างกัน การปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์จะแตกต่างกัน

จากการศึกษา พบว่า อาสาปศุสัตว์มีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่อาสาปศุสัตว์แตกต่างกัน การปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์จะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง ทั้งนี้ เนื่องจากอาสาปศุสัตว์มีความเห็นต่อบทบาทหน้าที่ของอาสาปศุสัตว์ในระดับที่เห็นด้วยในระดับมาก จะทำให้อาสาปศุสัตว์มีเป้าหมายที่ชัดเจน และเกิดการปฏิบัติงานไปในทางที่ดี เนื่องจากอาสาปศุสัตว์กระทำภารกิจที่ได้ช่วยเหลือบุคคลอื่น ชุมชน และเพื่อนเกษตรกร สอดคล้องกับการศึกษาของ วรจิตร์ (2548) พบว่า ทักษะคิดต่อบทบาทหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์กับระดับการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่อาสาปศุสัตว์สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์

n = 78

ความคิดเห็นของอาสาปศุสัตว์ต่อบทบาทหน้าที่	ระดับการปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์								df	χ^2
	น้อย		ปานกลาง		มาก		รวม			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ระดับความคิดเห็นน้อย	1	1.3	0	0.0	0	0.0	1	1.3	4	.005**
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	3	3.8	17	21.8	2	2.6	22	28.2		
ระดับความคิดเห็นมาก	3	3.8	35	44.9	17	21.8	55	70.5		
รวม	7	8.9	52	66.7	19	24.4	78	100.0		

บทวิจารณ์

จากผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสถานภาพส่วนบุคคล ความรู้ด้านปศุสัตว์ และความคิดเห็น ต่อบทบาทหน้าที่อาสาปศุสัตว์ และการปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์ในจังหวัดสุพรรณบุรี สรุปได้ว่า

อาสาปศุสัตว์ส่วนใหญ่ร้อยละ 85.9 เป็นชาย มีอายุเฉลี่ย 41.21 ปี อายุต่ำสุด 18 ปี อายุสูงสุด 66 ปี นับว่าอาสาปศุสัตว์มีอายุที่แตกต่างกัน และเป็นผู้ใหญ่วัยทำงาน เป็นผู้เสริมสร้างฐานะทางเศรษฐกิจให้กับครอบครัว สอดคล้องกับ สุขชา (2544) ได้กล่าวไว้ว่า วัยผู้ใหญ่จะมีช่วงอายุระหว่าง 30 – 40 ปี และ 40 – 50 ปี เป็นวัยที่มีพลังกำลังแข็งแรง มีความสามารถที่จะทำงานได้มากที่สุด และเป็นวัยที่มีความเปลี่ยนแปลงทางด้านความสนใจ ทักษะและค่านิยม โดยเฉพาะในเรื่องอาชีพ สามารถที่จะสร้างงานเด่นๆ ออกมาได้ ตลอดจนงานประเภทที่ใช้ทักษะและความชำนาญ ตรงกับข้อกำหนดคุณสมบัติของเกษตรกรที่จะเป็นอาสาปศุสัตว์ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป อาสาปศุสัตว์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 55.2 จบการศึกษาสูงกว่าระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาที่สูง แต่อาสาปศุสัตว์ ร้อยละ 44.9 ยังมีการศึกษาระดับประถมศึกษา ไม่ตรงกับข้อกำหนดคุณสมบัติของเกษตรกรที่ได้กำหนดให้ต้องมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป ดังนั้น อาสาปศุสัตว์จึงต้องได้รับการเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการถ่ายทอดความรู้และการเป็นผู้นำอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

อาสาปศุสัตว์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 78.2 ไม่ได้ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพหลัก มีการประกอบอาชีพทำนา ทำสวน ทำไร่ รับจ้าง และค้าขาย โดยมีการเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพเสริม จากข้อกำหนดคุณสมบัติอาสาปศุสัตว์ต้องมีอาชีพเลี้ยงสัตว์ ดังนั้น การพิจารณาสร้างอาสาปศุสัตว์ควรให้เจ้าหน้าที่ได้ตระหนักพิจารณาคุณสมบัติเกษตรกรอาสาปศุสัตว์ที่กำหนด อาสาปศุสัตว์มีการถือครองที่ดินโดยเฉลี่ย 17.69 ไร่ สูงสุด 80 ไร่ ต่ำสุด 1 ไร่ แตกต่างกันอย่างขึ้นอยู่กับลักษณะอาชีพของเกษตรกรที่ทำ อาสาปศุสัตว์มีอาชีพที่หลากหลาย มีผลต่อรายได้ อาสาปศุสัตว์มีรายได้โดยเฉลี่ย 5,639.10 บาทต่อเดือน รายได้สูงสุด 20,000 บาทต่อเดือน รายได้ต่ำสุด 1,000 บาทต่อเดือน นับว่าอาสาปศุสัตว์มีรายได้แตกต่างกันมากขึ้นอยู่กับปัจจัย เช่น ลักษณะอาชีพ กิจกรรมที่ดำเนินการ จำนวนพื้นที่ เป็นต้น ดังนั้น เพื่อให้อาสาปศุสัตว์มีความมั่นคง ควรได้พิจารณาให้การสนับสนุนสวัสดิการต่างๆ อาทิ ค่าตอบแทน ค่ารักษาพยาบาล ค่าประกันชีวิต หรือ การยกย่องเชิดชูเกียรติ อาสาปศุสัตว์มีประสบการณ์การเป็นอาสาโดยเฉลี่ย 4.53 ปี สูงสุด 25 ปี ต่ำสุด 1 ปี ประสบการณ์ในการเป็นอาสาช่วยส่งเสริมผลต่อทักษะในการปฏิบัติงานและการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ดังนั้น เพื่อให้อาสาปศุสัตว์ทั้งรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิดเห็น การถ่ายทอดประสบการณ์ และการผูกพัน ควรที่จะได้มีการจัดตั้งเป็นชมรม หรือ กลุ่มอาสาปศุสัตว์ในแต่ละตำบล อำเภอ หรือจังหวัด

อาสาปศุสัตว์ร้อยละ 38.5 นอกจากการเป็นอาสาปศุสัตว์แล้ว ยังมีตำแหน่งอื่นๆ ในพื้นที่ เช่น เป็น อบต. ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน อสม. กรรมการกองทุนหมู่บ้าน และ อปพร. เป็นต้น นับว่าอาสาปศุสัตว์เป็นบุคคลทำคุณประโยชน์ เป็นที่นับถือและการยอมรับของชุมชน จึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชุมชน

ความรู้ด้านปศุสัตว์ของอาสาปศุสัตว์ส่วนใหญ่ร้อยละ 55.1 จะมีความรู้ในระดับปานกลาง และมีความรู้ในระดับต่ำหรือน้อย ร้อยละ 20.5 ดังนั้น ควรที่จะได้มีการเพิ่มเติมองค์ความรู้ให้กับอาสาปศุสัตว์อย่างมีแบบแผน ทั้งแผนพัฒนาในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ให้องค์ความรู้ทันต่อสถานการณ์และเหตุการณ์ โดยใช้ช่องทางการเผยแพร่ความรู้ตามความเหมาะสม ทั้งจากบุคคลสู่บุคคล หรือผ่านสื่อต่างๆ เนื่องจากอาสาปศุสัตว์เป็นบุคคลที่มีคุณค่าต่อกรมปศุสัตว์และเป็นกำลังสำคัญที่จะช่วยพัฒนาและดำเนินตามภารกิจของกรมปศุสัตว์ได้บรรลุเป้าหมาย

ความคิดเห็นของอาสาปศุสัตว์ที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามที่ได้กำหนดไว้ อาสาปศุสัตว์ส่วนใหญ่ร้อยละ 70.5 มีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ที่เห็นด้วยกับบทบาทหน้าที่อาสาปศุสัตว์ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ของรัฐควรได้ดำเนินกิจกรรมแบบบูรณาการ ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และแบ่งเบาภาระหน้าที่ให้กับทางเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ ต่อไป

การปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์ในพื้นที่ มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง สามารถเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพการทำงานของอาสาปศุสัตว์ โดยการสร้างขวัญ และกำลังใจ ให้แก่อาสาปศุสัตว์ เช่น ให้การชมเชย และรางวัล ในการปฏิบัติงานแก่อาสาปศุสัตว์จากเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาสาปศุสัตว์ได้รับการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่ในด้านนี้น้อยมาก ดังนั้น หน่วยงานควรให้การพิจารณาดำเนินการในพื้นที่ทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพ ให้ทั่วถึงและยั่งยืน

สรุปผลการศึกษาวิจัย

ผลการศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ได้จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการสัมภาษณ์อาสาปศุสัตว์ในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 78 ราย มีผลการวิจัยโดยสรุป ดังนี้

1. สภาพพื้นฐานด้านบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของอาสาปศุสัตว์

อาสาปศุสัตว์ที่ทำการศึกษาร้อยละ 85.9 เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 41.21 ± 11.45 ปี การศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 46.2 มีอาชีพหลักทำนา ร้อยละ 52.6 มีพื้นที่เฉลี่ย 17.69 ± 18.86 ไร่ รายได้เฉลี่ย $5,639.10 \pm 3,473.99$ บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 75.6 มีประสบการณ์เป็นอาสาปศุสัตว์เฉลี่ย 4.53 ± 5.28 ปี และมีตำแหน่งอื่นในชุมชนนอกจากเป็นอาสาปศุสัตว์ ร้อยละ 38.5

2. ความรู้ด้านปศุสัตว์ของอาสาปศุสัตว์

อาสาปศุสัตว์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 55.1 มีความรู้ด้านการปศุสัตว์อยู่ในระดับปานกลาง ประเด็นคำถามที่อาสาปศุสัตว์ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ ได้แก่ ข้อ 14 อาหารสัตว์ชนิดใดที่ให้พลังงานมากที่สุด ข้อ 17 การเลี้ยงสัตว์ให้ประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับปัจจัยข้อใดมากที่สุด และ ข้อ 19 ข้อใดเป็นการติดต่อสื่อสารแบบ 2 ทาง คิดเป็น ร้อยละ 70.5 , 59.0 และ 85.9 ตามลำดับ

3. ความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ของอาสาปศุสัตว์

อาสาปศุสัตว์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 55.0 มีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่อาสาปศุสัตว์ในระดับมาก โดยบทบาทหน้าที่ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีเกี่ยวกับการปศุสัตว์ อาสาปศุสัตว์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 44.9 มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

4. การปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์

อาสาปศุสัตว์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 66.7 มีความคิดเห็นการปฏิบัติงานในพื้นที่อยู่ในระดับปานกลาง และในประเด็นที่อาสาปศุสัตว์มีความคิดเห็นในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย คือ การได้รับการชมเชยในการปฏิบัติงานจากเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ และการได้รับรางวัลในการปฏิบัติงานจากเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ คิดเป็น ร้อยละ 33.1 และ 75.6 ตามลำดับ

5. การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์ (ทดสอบสมมติฐาน)

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า อาสาปศุสัตว์ที่มีเพศแตกต่างกัน การปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์จะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 อาสาปศุสัตว์ที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน การปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์จะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 และอาสาปศุสัตว์ที่มีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่อาสาปศุสัตว์แตกต่างกัน การปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์จะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงสภาพพื้นฐาน ความรู้ด้านปศุสัตว์ ความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่อาสาปศุสัตว์ และการปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งสามารถนำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลกำหนดแนวทางการเพิ่มศักยภาพอาสาปศุสัตว์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาอาสาปศุสัตว์ เข้าสู่ระบบการบริหารที่มีแบบแผน ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

1. การสร้างอาสาปศุสัตว์ควรพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรแกนนำตามคุณสมบัติที่ได้กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด และมีการตรวจเยี่ยม ให้คำแนะนำ อาสาปศุสัตว์หรือกลุ่มอาสาปศุสัตว์ในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้อาสาปศุสัตว์ที่สร้างขึ้นสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. ควรมีแผนการพัฒนางานด้านความรู้ให้แก่อาสาปศุสัตว์อย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง ซึ่งกรมปศุสัตว์ ได้เห็นความสำคัญอาสาปศุสัตว์ว่าเป็นบุคคลสำคัญที่มีส่วนช่วยเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานมาโดยตลอด ได้กำหนด วันที่ 5 พฤษภาคม ของทุกปี เป็นวันอาสาปศุสัตว์ ดังนั้นกรมปศุสัตว์ควรให้การสนับสนุนงบประมาณในการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านปศุสัตว์ ทั้งในระบบและนอกระบบ เพื่อให้อาสาปศุสัตว์มีความรู้เพิ่มขึ้น และมีความถูกต้องแม่นยำ เนื่องจากความรู้เกี่ยวกับโรคระบาดสัตว์ที่ติดต่อกัน ถ้าไม่รู้จริงจะมีผลเสียต่อชีวิตและทรัพย์สิน ฝึกทักษะให้อาสาปศุสัตว์เพิ่มเติม หรือดำเนินกิจกรรมตามความจำเป็นที่เจ้าหน้าที่ในแต่ละพื้นที่ต้องการ โดยเพิ่มความถี่การให้ความรู้ แก่อาสาปศุสัตว์แต่ละคนตามความเหมาะสมและสถานการณ์อย่างน้อยปีละ 2 – 3 ครั้ง และให้สอดคล้องกับจำนวนอาสาปศุสัตว์ที่มีอยู่ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและประสิทธิภาพอาสาปศุสัตว์ในการปฏิบัติงานได้อย่างทั่วถึง

3. กรมปศุสัตว์หรือหน่วยงาน ควรมีนโยบายและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งองค์กรอาสาปศุสัตว์และเครือข่าย ให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน ตำบล ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และมีการดำเนินการตามกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดขบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดขบวนการกลุ่ม และเครือข่าย เป็นการพัฒนาองค์กร อาสาปศุสัตว์ให้มีเสถียรภาพและเกิดประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับ อาสาสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

4. ควรมีการสร้างขวัญและกำลังใจ ให้กับอาสาปศุสัตว์ในทุกระดับ ตั้งแต่ในระดับ ตำบล อำเภอ จังหวัด จนถึงระดับประเทศ (ปัจจุบันมีการเชิดชูเกียรติในระดับเขต) ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่อเป็นการเชิดชูเกียรติ ให้การยกย่องและกำลังใจ ประกาศให้สาธารณชนได้ทราบอย่างกว้างขวาง เป็นแบบอย่างการปฏิบัติงานที่ดี เพื่อให้เกิดการแข่งขันและเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์ในทุกระดับ ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณนางสาวศิริกุล กลิ่นทอง ที่ได้ให้คำปรึกษาในการวิเคราะห์ข้อมูลนางพัชรารัตน์ อินทร์สุข และนางฉัตรวิไล วัลลาชัย ที่ช่วยเรียบเรียงเอกสารทางวิชาการให้เกิดความสมบูรณ์ และขอขอบคุณสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุพรรณบุรีที่สนับสนุนการวิจัย

บรรณานุกรม

กรมปศุสัตว์. 2546 . คู่มือการฝึกอบรมเกษตรกรผู้นำ หลักสูตร “อาสาปศุสัตว์ประจำหมู่บ้าน (อพปม.)” กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. หน้า 1 – 6

- กรมปศุสัตว์. 2551 . คู่มือและแผนปฏิบัติงาน สำนักพัฒนาการปศุสัตว์และถ่ายทอดเทคโนโลยี ปีงบประมาณ 2551 . สำนักพัฒนาการปศุสัตว์และถ่ายทอดเทคโนโลยี. หน้า 40 – 56
- คำรพ พงศ์อาทิตย์ และจิรพงษ์ แสงทอง. 2549 . ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง. รายงานการวิจัย : สำนักงานสาธารณสุขอำเภอกงหรา. หน้า 55 – 71
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2526 . องค์ประกอบที่มีผลต่อพฤติกรรมสุขภาพ. เอกสารการสอนชุดวิชาสุขศึกษา หน่วยที่ 1 – 7. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดอรุณการพิมพ์. หน้า 179 – 192
- วรจิตร หนองแก. 2548 . ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ สังคมวิทยาการพัฒนามหาวิทยาลัยขอนแก่น. หน้า 72 – 85
- สุชา จันทน์เอม. 2544 . จิตวิทยาทั่วไป . กรุงเทพมหานคร : บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด. พิมพ์ครั้งที่ 13 . หน้า 184 – 193